

Ne čitam nič. Tu-le sem vzel knjigo v roke, pa nisem prebral strani . . . Koliko nas je takih v Rusiji!“

To sta dva tipa bodoče Rusije. Noben ni programen, noben agitator, zaokrožen, določen, krepak. Samo slutnje, nade, verovanje, izpregledovanje, zavedanje in pa ona elementarna silna ruska priroda — popolna ruska sodobna resničnost, ki jo je postavil na oder v vsej njeni negotovosti in nedodelanosti njen najboljši sedanji psiholog — Čehov. Kdaj se ti fragmenti, sanjajoči o kulturnem delu in novem življenju, združijo v organizem, v silo, ki bo ravnovesna umetnemu, samovoljnemu in samosilnemu jerobstvu, o tem molči umetnik sedanje realnosti. A mi vemo, da bodo vsaj sinovi trgovca Lopahina, čigar oče je bil „mužik, idiot“ — sami Trofimovi.

„Črešnjev vrt“ ni drama, ampak pesem, labodja pesem umirajočega plemstva in anahronizma, pripovedujoča nam o tem, kako življenje kot velika reka teče, odnašajoč vse rastline, ki se ne drže z lastnimi koreninami njenega dna. In zgodilo se je, da je odnesel val lepo dehteče cvetje ter ga popustil v kotanjah ob bregu. Tam leži, in mi vemo, da se nikoli več ne zgane, dvigne. Zagrajeno je, zaprto kakor stari plemiški sluga v zaklenjeni hiši, odločeni prihodnjo spomlad na smrt... Kako se v tej sceni čuti mehki, laskavi dih poezije Čehova! V tej „turgenjevski“ melanholiji, v tej „čehovski“ žalosti je pesnik nedosežen mojster. Stoletni, čisti, lepo umiti starček, gosposki lakaj se zavija v kožušek in tiho šepeče, pričakujoč, da pride ona, neizbežna:

„Življenje je prešlo mirno in nežno.“

A gledalec ve, da sta v drugi hiši, ki se imenuje veliki svet, zaprta še druga dva človeka, odtrgana, pozabljena od življenja, starčkova varovanja, „deca“, ki sta šla, da bogvekje najdeta mesto in tam lepo umrjeta.

V Moskvi, 15. februarja 1904.

*Dr. Ivan Prijatelj.*

## Bog te živi! . . .

|                                                                                                                   |                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Pa kdor pride in te gleda<br/>in se ti sladko smehlja —<br/>dneva dva in dva večera,<br/>pa imata se radá.</p> | <p>Bog te živi, dobro dekle,<br/>Bog ti daj deset hčera —<br/>vseh tak dobrih, vseh tak mehkih<br/>v tvojo čast, v radóst svetá!</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Roman Romanov.